

נדר בהתפסה ושלא בהתפסה

א. ר"ן נדרים ב.

ונדרי איסור הם באחד משלשה דרכים, עיקר הנדר, וכנויו, וידות, עיקר הנדר הוא שיאמר דבר זה אסור עלי ובין שהתפיסו בדבר אחר בין שלא התפיסו זהו נדר האמור בתורה, אלא דהיכא שהתפיסו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר האסור וכדאמרין בריש פרק שבועות שתיים בתרא (שבועות דף כ:): מאי טעמא דאמר קרא כי ידור נדר לה' עד שידור בדבר הנדור כלומר שאע"פ שנדר חל בלא התפסה אפ"ה אם התפיסו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר האסור וכמו שכתבתי שם בס"ד, הלכך היכא שהתפיס ואמר הרי ככר זה עלי כקרבן חייל נדרה ועיקר נדר הוא זה,

ב. בית הבחירה (מאירי) שם

ומכל מקום נראין הדברים כדעת מקצת רבותינו והצרפתים הבאים אחריהם שכתבו שהנדר הגמור אינו צריך התפסה ומה שתרצו שם אי זהו איסור נדר האמור בתורה הרי עלי וכו' כיום שמת וכו' דרך דחייה ומשא ומתן נאמר או שמא כך פירושו אי זהו איסור נדר האמור בתורה בפרשת כי ידור נדר שהתפסה למדה הימנו אבל לעיקר הענין אין נדר הגמור צריך התפסה והגע עצמך אלו לא הוזכרו בתורה קרבנות והקדשות כלל נתבטלה פרשת נדרים בכך לומר שאין לאדם במה שידור בדבר הנדור להתפיס נדרו כנדר הראשון אלא נדר הגמור הוא שאמר יאסר עלי ככר זה או ככר זה עלי בנדר או ככר זה עלי הקדש.

ג. רמב"ם הלכות נדרים פרק א הלכה א

הנדר נחלק לשתי מחלוקות, החלק הראשון הוא שיאסור על עצמו דברים המותרים לו כגון שיאמר פירות מדינה פלונית אסורין עלי כל שלשים יום או לעולם, או מין פלוני מפירות העולם או פירות אלו אסורין עלי, בכל לשון שיאסור הרי זה נאסר בהן, ואף על פי שאין שם שבועה כלל ולא הזכרת שם ולא כנוי, ועל זה נאמר בתורה לאסור אסר על נפשו, שיאסור על עצמו דברים המותרים, וכן אם אמר הרי הן עלי איסור הרי אלו אסורין וחלק זה הוא שאני קורא אותו נדרי איסור.

ד. משנה למלך שם

הנראה אצלי בדעת רבינו הוא דס"ל דעיקר הנדר האמור בתורה הוא שיאמר דבר זה אסור עלי והתורה נתנה לו רשות שיאסור האדם על עצמו או על אחרים מה שירצה אלא שאם רצה להתפיס צריך שיתפיס בדבר הנדור ולא בדבר האסור. וכ"כ הר"ן בריש נדרים וז"ל עיקר הנדר הוא שיאמר דבר זה אסור עלי ובין שהתפיסו בדבר אחר בין שלא התפיסו זהו נדר האמור בתורה אלא דהיכא דהתפיסו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר האסור ע"כ. וכ"כ בריש פ"ב דף י"ד וז"ל נראה בעיני דה"פ דסבירא לתלמודא דלאשמועינן דמתפיס בדבר הנדור מתסר לא צריך קרא דכיון דהאומר ככר זה אסור עלי הוי נדר כי אמר נמי כקרבן אסור קאמר ולא גרע מידות.

ה. רמב"ם הלכות נדרים פרק ג

ג. כיצד המתפיס בנדריים חייב שמע חבירו שנדר ואמר ואני כמותך בתוך כדי דבור הרי זה אסור במה שנאסר בו חבירו, שמע השלישי זה שאמר ואני ואמר ואני אפילו היו מאה וכל אחד מהן אומר ואני בתוך כדי דבורו של חבירו הרי כולן אסורין. ד. וכן האומר הבשר הזה עלי אסור וחזר ואמר אפילו אחר כמה ימים והפת הזאת כבשר הזה הרי הפת נתפשה ונאסרה, חזר ואמר ודבש זה כפת הזאת ויין זה כדבש זה אפילו הן מאה כולן אסורין.

ו. פירוש הרא"ש נדרים ב.

כל כנויי נדרים כנדריים. כל שאינו עיקר השם נקרא כנוי כמו המכנה שם לחבירו. נדרים עיקר נדר האמור בתורה הוא שמתפיס החפץ בדבר הנאסר ע"י איסור פה כגון קרבן או הקדש או שנשבע עליו ובפ"ג דשבועות דריש ליה מקרא כי ידור נדר עד שידור בדבר הנדור. והכנוי הוה כעיקר הנדר ולקמן מפרש הי ניהו ובגמרא מפרש טעמא:

ז. רבי אברהם מן ההר נדרים ב.

כנוי, עיקר הנדר על ידי התפסה הוא. [ואעפ"י שאם לא התפיסו חייל, ההוא מדין יד הוא דמהני].

ח. הר"ן על הרי"ף שבועות ח.

אמר לך רבא תריץ ואימא הכי אי זהו הוא איסור נדר האמור בתורה כלומר דלא באיסור [דקרא] איירי ולומר שהוא מתפיס אלא בעיקר נדר דעיקר נדר האמור בתורה היינו שתלאו בדבר הנדור וסוף דבר כאחד מנדרי הקדש דהיינו כאימרא ודירין דבלאו הכי נדר ראשון לא משכחת ליה אבל בלא התפסה א"א לו לאסור את המותר אלא מפני שקדש עושה חליפין אף הוא יכול להתפיס איסורו בדבר המותר לו או לאחרים וזהו הוא עיקר נדר והיינו דאמרין עד שידור בדבר הנדור שעיקר נדר בהתפסה הוא ואף על פי שאם לא התפיסו חייל ההוא מדין יד הוא דמהני שכשהוא אומר הרי זה אסור עלי אנו גומרין דבריו כקרבן מ"מ עיקר נדר מתפיס הוא ולפיכך המתפיס בנדר נדר כלומר שאמר זה כזה חייל כיון שעיקר הנדר בהתפסה הוא ואין ללמוד התפסה בשבועה מנדר שאילו היינו מוצאים נדר בלא התפסה ואח"כ רבתה בו תורה התפסה היה בדין ללמוד שבועות מנדריים כמו שכתבתי אבל כיון דלא משכחין נדרים בלא התפסה היאך נלמד מהם לשבועות ומצותן בכך שאיסור קדושה הוא שנמשך ונתפס ולא איסור גרידא וכו' ובנזירות נמי שייכא התפסה דאיסור קדושה הוא משא"כ בשבועות דאיסור גרידא ניהו ולפיכך כתב הרב אלפסי ז"ל דמתפיס בשבועה לאו כשבועה אפי' בגוונא דשייכא ביה התפסה בשבועות כגון דשמע חבריה דאישתבע דלא ליכול הדין בשרא [ואמר ואני כמותך]

ט. תלמוד בבלי נזיר כ:

מתני'. מי שאמר הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני כולם נזירים הותר הראשון הותרו כולן הותר האחרון האחרון מותר וכולם אסורין.

הותר הראשון הותרו כולן. פירוש אם בא הראשון לחכם והתיר לו נדרו גם האחרים הותרו לפי שאמרו ואני כמוהו ותלו נדריהן בנדרו. ויש מפרשים משום דחכם עוקר את הנדר מעיקרו וכיון דהתיר החכם לראשון נמצא דהנדר עקור מעיקרו ואין לאחרונים במה יתפשו:

טו. חידושי הריטב"א ריש נדרים ד"ה כל כינויי

ושלשה מיני נדרים הם נדר גמור ויד הנדר וכנוי הנדר. נדר גמור הוא כל שגומר לשון נדרו כולו בלשון מתוקן והוא שאוסר דבר המותר כדבר האסור מחמת נדר או הקדש כגון שאומר ככר זה אסור עלי באכילה כקרבו או כהקדש וכיוצא בו א"נ ככר זה אסור עלי כקרבו ולאפוקי האומר ככר זה עלי אסור כנבלה שלא אמר כלום כדאיתא במכילתין. וכל כה"ג שתולה איסור נדרו בהקדש לא חשיב מתפיס בנדר דלא חשיבא התפסה אלא כשאומר זה עלי כזה אבל כשאומר איסור נדרו בפירוש או בידות שהוא כמפורש אע"פ שתולה איסורו בדבר אחר שיהא כקרבו אינו אלא כמפרש איסור נדרו ואיסורא מדנפשיה חיילא אככר זה ולא מחמת התפסתו של זה וזה מבואר.

טז. רמב"ם הלכות מעילה פרק ד

ח. המוכר עולתו ושלמיו לא עשה כלום, ודין תורה שיחזרו המעות חולין כמו שהיו, וקנסו אותו חכמים שיפלו המעות לנדבה אפילו היתה הבהמה שוה ארבעה ומכרה בחמשה החמשה כולן יפלו לנדבה ואין כאן מעילה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים. ט. יש מעילה בנדרים, כיצד האומר ככר זה עלי קרבן או הקדש ואכלה מעל אף על פי שהיא מותרת לאחרים, לפיכך אין לה פדיון שהרי אינה קודש אלא לזה בלבד, אמר ככר זה קודש או קרבן ואכלה בין הוא בין אחר מעל לפיכך יש לה פדיון, היתה לפניו ככר של הפקר ואמר ככר זה הקדש נטלה על מנת לאכלה מעל לפי כולה, על מנת להורישה מעל לפי טובת הנייה שבה.

יז. משנה למלך שם

עוד נסתפקתי באוסר איזה דבר ולא התפיסו אי איכא מעילה דאפשר דדוקא במתפיס איכא מעילה משום דעשאו כהקדש אבל אם אינו מתפיס לא. ונראה שדין זה תלוי במ"ש בספר ב' סי' מ"ז (א"ה תמצאנו בפ"א מהל' נדרים הל' ז') דאיכא מ"ד דהאוסר איזה דבר בלא התפסה מאי דאסר הוא מדין יד שאנו גומרין דבריו כקרבו ולפי זה איכא מעילה אף כשלא התפיס אך למ"ד דלאו משום יד הוא אלא דגזרת הכתוב היא שיכול האדם לאסור על עצמו איזה דבר בלא התפסה אפשר דליכא מעילה לאוסר בלא התפסה. עוד נסתפקתי אם הא דאמרין דיש מעילה אם הוא דוקא באוסר פירותיו על עצמו או על חבירו בזה הוא דאמרין שדינו כהקדש שהרי יכול להקדיש פירותיו אבל האוסר פירותיו עליו אף דאסור ליהנות מהם אפשר דליכא מעילה כיון שאינו יכול להקדיש פירות חבירו ומה שהביאני לזה הוא דבמס' שבועות ונדרים שהובא דין זה דיש מעילה בקונמות לא הובא אלא באוסר פירותיו.

דאיתמר מתפיס בשבועה אביי אמר כמוציא שבועה מפיו דמי ורבא אמר לאו כמוציא שבועה מפיו דמי וקי"ל כרבא והיכי דמי מתפיס בשבועה כגון דמשתבע דלא ליכול הדין בשרא ובתר הכין אמר הרי זו הפת עלי כזה הבשר א"נ כגון דשמע חבריה דאשתבע דלא ליכול הדין בשרא ואמר איהו ואנא נמי דכוותך לאו כמוציא שבועה מפיו דמי אבל מתפיס בנדר חייל נדרא עליה כדתנן [נזיר כ' ע"ב] הריני נזיר ושמע חברו ואמר ואני הרי כולן נזירין ותניא נמי אי זה הוא איסור נדר האמור בתורה אמר הרי עלי שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין כיום שמת בו אביו כיום שנהרג בו גדליה בן אחיקם כיום שראה ירושלים בחורבנה אסור ואמר שמואל והוא שנדר ובא מאותו היום דכתיב איש כי ידור נדר לה' עד שידור בדבר הנדור:

יא. הר"ן על הרי"ף שבועות ז:

ולענין מתפיס בנדר לפי שיטת רש"י ז"ל נראה דכי היכי דלרבא מתפיס בשבועה לאו שבועה ה"נ מתפיס בנדר לאו נדר וכמו שכתבתי למעלה אבל הרב אלפסי ז"ל כתב דלרבא אף על גב דמתפיס בשבועה לאו שבועה מתפיס בנדר מיהא נדר הוא והביא ראיה מדתנן הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני הרי כולן נזירים וכ"ת והא אוקימנא לההיא מתני' בגמרא דוקא תוך כדי דבור אבל לאחר כדי דבור לא ואי מתפיס בנדר נדר אפילו לאחר כדי דבור נמי לאו קושיא היא דאי אמר ואני כמוך ה"נ אלא התם לא אמר אלא ואני ולאחר כדי דבור לא משמע מידי וכ"ת וכיון דמתוך כדי דבור מיתוקמא מנא לן דמשום דמתפיס הוא דלמא טעמא דכולן נזירים משום דכל חד מינייהו אמר ואני נזיר לאו מילתא היא דקתני סיפא הותר הראשון הותרו כולן ואילו אני נזיר קאמר אמאי הותרו כולן אלא ודאי אני כמוך וש"מ דמתפיס בנדר נדר.

יב. רמב"ן נדרים ריש פרק ב'

ותנן נמי הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני כולן נזירין והא דאיתמר עלה בדוכתא והוא שהתפיסו כולן בתוך כדי דיבור לאו משום דכשהתפיסו בתוך כדי דיבור הוה כמוציאין נזירות מפיהם ואני נזיר ואני נזיר קאמר ולאחר כדי דיבור הויה ליה התפסה ולא חיילא דאי ואני נזיר אני נזיר קאמרי אלא הא דקתני הותר הראשון הותרו כולן הא לא אתפיסו ביה מידי ואי אמרת דילמא ואני נזיר כמוך קאמר הא ליכא למימר הכי דאי אנזיר מתפיס מנא לך למימר דכמוך קאמר דילמא ואני נזיר לגמרי קאמר ואפילו הותר הראשון לא הותר האחרון אלא היינו טעמא דלאחר כדי דיבור לא הוה נזירים משום דמאן דאמר ואני לאחר כדי דיבור לא משמע דאמר נזירות אבל פירש ואמר ואני כמוך ודאי הוה נזיר דתנן הריני כזה הרי זה נזיר ואמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו ודתנן נמי הריני שמשון הריני כבעל דלילה ה"ז נזיר בדלא פירש נזירות היא וכ"ש נזיר שהיה בימיו

יג. חידושי הריטב"א נדרים י"ד. ד"ה ומאי דאמרין

וכן ההיא דתנן הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני וכו', הא פירשו טעמא כשהתפיסו כולן בתוך כדי דיבור דחשיב נזירות גמורה כאלו פירש כל אחד מהם ואני נזיר כמותך ולא חשיבא התפסה אלא שתלה נזירותו בו שכשיהא מותר הוא יהיו הם מותרים וכדאמרין הותר הראשון הותרו כולן אבל לאחר כדי דיבור לא מהני משום דליכא התפסה ולא הוה נמי יד כלל דילמא ואני שותה יין כל היום קאמר עד שיאמר ואני כמותך דהוה יד לנזירות. והאומר פי כפיו ושערי כשערו ידות הם ולא התפסה בנדר.

יח. שיטה מקובצת נדרים לה.

יש מעילה בקונמות. כיון דמיתפיס בקרבן דקונם היינו קרבן יש בו מעילה כשאר הקדש או אין מעילה דלא דמי לשאר הקדש שאסור לכלי עלמא וזה אינו אסור כי אם למודר הילכך לא יתחייב אם יהנה ממנו קרבן. אמר ליה תניתוה תפול הנאה להקדש למימרא כהקדש דהכי משמע ליה לישנא דאם לא כן ליתניא אסור להחזיר בשכר. הרא"ם ז"ל.

יט. בית הבחירה (מאירי) נדרים כח.

אמר המאירי נטיעות האלו קרבן וכו' וקודם שנכנס בביאורה של משנה זו צריך שתזכור מה שכתבנו בשלישי של שבועות שכל האומר סתם ככר זה הקדש או ככר זה קרבן הואיל ואסרו לכל העולם כל הנהנה בו מעל בין הוא בין אחר ומביא קרבן מעילה ואחר שחל עליו שם הקדש והוא דבר שאינו קדוש קדושת הגוף יש לה פדיון ותופסת פדיונה להקדש ויוצאה לחולין והוא הדין בככר זה קונם הואיל והוא אסור לכל העולם והוא שאמרו יש מעילה בקונמות אבל אם אמר ככר זה עלי הקדש או עלי קרבן שנמצא שלא אסרה אלא לעצמו הוא מעל אם נהנה אף על פי שאינה הקדש או קרבן אצל אחרים אבל חבירו לא מעל לפיכך אין לו פדיון שאין פדיון אלא בדבר שגופו קדוש אבל דבר שאין גופו קדוש אלא שהוא מוקדש עליו אין זה אלא איסור בעלמא עליו ואין פדיון באיסורין וכן אם אסרה על אחר כגון ככרי על פלוני הקדש או קרבן זה שנאסרו עליו מעל ולא אדם אחר ולפיכך אין לה פדיון ואף זו לא אמרו שמעל אלא שהודרו בלשון הקדש או קרבן שלענין זה לשון קרבן מובן בענין הקדש אבל אם נדר בלשון קונם שהוא מיוחד בלשון נדר הואיל ולא אסרה אלא לעצמו או לאחר ולא לכל העולם וכן שלא אסרה אף לעצמו או לזה אלא בלשון קונם אין כאן מעילה כלל שהנדר זדונו במלקות ושגגתו בלא כלום.

כ. בית הבחירה (מאירי) נדרים לה:

הקונמות כל שאסרן דרך כלל כגון שאמר ככר זה קונם או קרבן הרי הן הקדש כאלו אמר ככר זה הקדש וכל שנהנה בה מעל ויש לה פדיון ואם דרך פרט כגון ככר זה עלי הקדש או קרבן או קונם או על פלוני אם בלשון קרבן או הקדש אמרה הוא או אותו פלוני מעל הא אחר לא מעל ולפיכך אין לה פדיון ואם בלשון קונם אף הוא לא מעל וכבר ביארנו ענין זה בפרק שלישי במשנה השניה שז.

כא. ר"ן נדרים יד.

אמר קרא כי ידור נדר וכו' עד שידור בדבר הנדור - נראה בעיני דהכי פירושו דסבירא להש"ס דלאשמועינן דמתפיס בדבר הנדור מיתסר לא צריך קרא דכיון דאמר ככר זה עלי אסור הוי נדר כי אמר נמי כקרבן אסור קאמר ולא גרע מידות אלא ודאי קרא דכי ידור נדר לאו לדבר הנדור אתא אלא למעוטי דבר האסור וכו' משום דסברא היא דמתפיס בדבר האסור לא חייל דבשלמא בדבר הנדור מצי לאתפוס ונדר ככר זה עלי בנדר וקרבן שנאסר ע"י נדר אבל כי מתפיס בדבר האסור לא כלום קאמר דהכי לימא ככר זה עלי כבשר חזיר לא אפשר דבשר חזיר אסריה רחמנא והוא לא אסריה.

כב. רמב"ם הלכות מכירה פרק כב הלכה טו

דין ההקדש ודין העניים ודין הנדרים אינו כדין ההדיוט בקנייתו שאילו אמר אדם כל מה שתלד בהמתי יהיה הקדש לבדק הבית או יהיה אסור עלי או אתננו לצדקה אף על פי שאינו מתקדש לפי שאינו בעולם הרי זה חייב לקיים דברו שנאמר ככל היוצא מפיו יעשה.

כג. הר"ן על הר"ף שבועות ח.

וכ"ת לרבא היינו טעמא משום דהתפסה שייכא בנדרים ולא שייכא בשבועות משום דנדרים איסור חפצא נינהו וכי מתפיס ככר בדבר אחר שנדר עליו ואומר זה כזה שפיר חלה התפסה משום דאיסורא אחפצא רכיבא אבל מי שנשבע שלא יאכל ככר זה וחזר ואמר זה כזה אין בדבריו כלום דאיסורא לא חייל אקמא כלל אלא אגברא אכתי לא סגי דתינח כי האי גוונא אבל מאן דשמע חבריה דאשתבע דלא ליכול הדין בשרא ואמר איהו ואנא נמי דכוותך בכה"ג שפיר מתוקמא התפסה דגברא אגברא ואפילו בכה"ג כתב הרב אלפסי דלא חיילי ואמאי לא גמרינן לה מנדרים כי היכי דגמרינן ידות מינייהו ודוחק הוא לומר דכיון דלא מקיימא התפסה בשבועות כגוונא דמקיימא בנדרים לא גמרינן מינייהו לגוונא דמקיימא בשבועות

כד. תלמוד בבלי נדרים יא:

בעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר זריקת דמים מהו אי דקאמר בהדין לישנא בהיתרא קא מתפיס אלא כגון דמחית בשר זבחי שלמים ומחית דהיתרא גביה ואמר זה כזה מאי בעיקרו קא מתפיס או בהיתרא קא מתפיס

כה. רמב"ם הלכות נדרים פרק א הלכה כח

נדר במה שכתוב בה הרי זה אסור שהרי כתוב בה איסור ונדר, נטלה בידו ונדר בה הרי זה כמי שנדר במה שכתוב בה.

כו. ספרי נשא פיסקא כז

קדוש הוא לה', זו קדושת הגוף אתה אומר זו קדושת הגוף או אינו אלא קדושת שער כשהוא אומר קדוש יהיה הרי קדושת שער אמור הא מה ת"ל קדוש הוא לה' זו קדושת הגוף.

כז. משנה למלך הלכות נדרים פרק א הלכה ז

וזכרני שראיתי בתשובת מהרלנ"ח (א"ה סי' כ"ז) באומר לאשתו הרי את אסורה עלי כאימא דחל האיסור אף שהתפיס בדבר האיסור דדוקא באומר הרי את כאימא הוא דאמרינן דלא אמר כלום משום דעיקר נדרו של זה מחמת התפסה הוא וכל שהתפיס בדבר האסור לא אמר כלום אבל באומר הרי את אסורה עלי יש כאן נדר גמור. ול"נ שדין זה תלוי במ"ש בשם הר"ן דלפי מ"ש בשבועות דהיכא דלא התפיס חל מדין יד אין מקום לדברי מהרלנ"ח דנהי דהיכא דהוא לא גמר דבריו אנו גומרינן דבריו אבל היכא שהוא גמר דבריו מה לנו ולצרה לגמור דבריו באופן שהוא לא גמרה. ולפ"ז האומר הרי את אסורה עלי כאימא פשיטא דלא מהני כלל כיון שהתפיסו בדבר האסור. אך כפי מ"ש הר"ן בפ"ק דנדרים דהאומר ה"ז אסור עלי הוי נדר גמור משום דבידו של אדם לאסור על עצמו דבר המותר בלא התפסה יש מקום לדברי מהרלנ"ח דהאומר הרי את אסורה עלי כאימא דאסורה אף שהתפיסה בדבר האסור כיון שאף אם לא היה מתפיס היתה אסורה לפי שיש ביד האדם לאסור על עצמו דבר המותר בלא התפסה.

כח. רש"י נדרים יד.

והא מדקתני סיפא האומר לאשתו הרי את אסורה כאימא - אף על גב דנדר בדבר האסור דלא הוי נדר.

כט. פירוש הרא"ש נדרים ט.

כנדרי כשרים לא אמר כלום. אפי' כנדרי כשרים כבר זה קונם עלי לא אמר כלום דמה שתולה בכשרים בטל את הקונם דכשרין לא נדרי כלל:

ל. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה ט

האומר הרי עלי מנחת שעורים או מנחת חצי עשרון או מנחת בלא שמן ולבונה הרי זה פטור, שלא התנדב דבר שכמוהו מקריבין, אמר הרי עלי מנחה מן השעורים או מן העדשים או מנחה בלא שמן ולבונה או מנחה חצי עשרון, שואלין אותו אם אמר לא נדרתי אלא על דעת שמותר להקריב כזה ואילו ידעתי שאין מקריבין אלא עשרון שלם סלת בשמן ולבונה לא הייתי נודר הרי זה פטור, ואם אמר אילו הייתי יודע הייתי נודר כדרך שמקריבין הרי זה חייב להקריב כדרך שמקריבין.

לא. כסף משנה שם

מצאתי כתוב בשם הר"י בבבבשת ז"ל הרי עלי מנחת שעורים וכו'. כשאמר הרי עלי מנחה מן השעורים או מנחה בלא שמן ולבונה מנחה בה"א ושאלו אותו ואמר אילו הייתי יודע הייתי נודר כדרך המתנדבים ה"ז חייב להקריב כדרך שמקריבים ואף על גב דבשעה שנדר אין בנדרו ממש דהוי נדר ופתחו עמו דכשאמר מן השעורים הותר הנדר שנדר הרי עלי מנחה כשאמר אח"כ הייתי נודר כדרך שמקריבין ביטל הפתח של נדר והוה ליה כאילו לא אמר בשעת הנדר אלא הרי עלי מנחה לבד

לב. רמב"ם הלכות נדרים פרק א הלכה ח

אבל האומר פירות אלו עלי או מין פלוני עלי או מה שאוכל עם פלוני עלי כבשר חזיר או כעכו"ם או כנבלות וטרפות וכיוצא באלו הרי אלו מותרין ואין כאן נדר, שאי אפשר שיעשה דבר שאינו בשר חזיר כבשר חזיר.

לג. שו"ת הריב"ש שו

עוד שאלת הא דגרסינן בפ"ק דנדרים (יא): בעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר זריקת דמים מהו, אי דקאמר בהאי לישנא בהיתרא קא מתפיס אלא כגון דמחית בשר זבחי שלמים ומחית דהיתרא ואמר זה כזה מאי בעקרו קא מתפיס או בהיתרא קא מתפיס וכו' והוקשה לך על הבעיא מאי מספקא ליה, והא אמרינן דידיים מוכיחות הויין ידיים וא"כ הואיל והניח המותר אצל השלמים ואמר זה כזה אפילו לאחר זריקה יש לנו לומר דבעקרו קא מתפיס דאל"כ על מה זה אמר זה כזה להתיר הא כבר הותר בלא זה וכו' תשובה וכו' ולפי זה צריך לתרץ קושיתך ולומר דאפילו כונת הנודר להתפיס בעקרא מיבעיא לן כיון שהוא מתפיס עתה בשעת זריקה שהוא מותר ואומר זה כזה אין במשמעות לשונו אלא למה שהוא עתה ואין לילך אחר כונתו לבד אלא גם אחר לשונו, דהא בעינן שיהא פיו ולבו שוין והרי זה נתכוין להתפיס בקרבן והתפיס בחולין.

לד. רמב"ם הלכות נזירות פרק א הלכה י

אבל האומר הריני נזיר מן הגרוגרות או מן הדבילה וכיוצא בהן הרי זה אסור בהן ואינו נזיר.